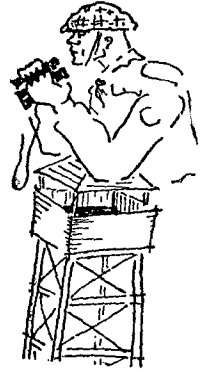

ממצפה אה"ד

מגמות, הערות, שכלולים,
תפקידים על הפרק

מלחמה „פסיכולוגית“

להלן שתי דוגמאות הלקוחות מעלוני-קרב שהוצאו על-ידי כוחות אשר השתתפו בתמרון:

דוגמה א'

דבר המפקד

חיילי !

הלילה נכה באויב!

מערכיו וביצוריו נכתוש ונפרוץ!

כל העומד בדרכנו נשמיד ונהרוג!

כל פטופטי הרחב על כוח יחיו לבדיחה בהיסטוריה.

תחת מהלומת-אגרופנו הראשונה תוברר לעיני-כל האשליה , כה מוליכים שודד חיילים קסכנים ועלובים לסוף מר ונמהר. אולם רק אשמתם היא שנגררו אחר רהב-שפתיים של קציניהם הרודנים המבטוחים להם נצחון מהיר. מי האויב, מהי רמת מוסרו, ניתן ללמוד מהעובדה שאינו מכבד כל הסכם בינלאומי וכל אמנת-לוחמים: סיוריו נשלחו לגנוב נצחון קל בעוד נמשכים המאמצים לישב את הפכמוך כדרכי שלום. נראה שגם ליחס של „הגברים“ ופחדם רב כי בדרכים הוגנות לא ישיגו את הנצחון — לכן פנו אל המירמה והכחש. אנו, חיילי , נלמדם מה בין דם למיץ עגבניות!

מפקד הכוחות

דוגמה ב'

ידענו את האויב המחרחר מלחמה. ידענו שתוכו אכול רקב. ידענו שרגלו דגל שחצנים וחוצפנים, דגל טירונים רברכנים. ידענו שמטע ביבושיו יעלם כעשן. עינינו לא למלחמה, אך אם האויב תוקע את דגלו בארצנו — ניועק מהדרום אל הצפון, מהמערב אל המזרח, — לעקרו ממקומו, להשליכו כפגרים מוכסים בשדה. זה סופם של כל צבאות הפלישה ממזרח שמש — לבוא אל היק המות!

נעלם בתרים! נרדוף! נשיג! נמגר ונשמיד!
יום הכנרת יגרפם! עלו, כי בידנו הם!

לאחר שעיינת בדוגמאות אלה, נסה-נא לנסח את התרשמותך. האם תחייב צורת כתיבה מעין זו — או שתשלוף אותה? הבה ונבדוק את הדבר, ונשתדל להגיע לכללים מנחים, אשר יקלו עלינו לקבוע עמדה מבוססת.

תפקיד עלון-הקרב במלחמה:

תחת הכותרת „העט המסייעת לחרב“ הוכרה המילה הכתובה — שנועדה לדרבן את גייסותינו ולשבור את רוח האויב — כנשק יעיל שמן הראוי לנצלו. המלחמה הפסיכולוגית גדלה והתרחבה והפכה למדע. עלוני-קרב, כרוזים וכדומה, נחקרים עתה באשר לצורתם ולתכנם, כדי שניתן יהיה להפיק מהם את מלוא התועלת. לא אפרט כאן את כל החוקים והכללים הנוגעים לעלוני-קרב. אולם, נקבע כי יש מקום לדרבן את החייל ולהלהיבו באמצעות עלון-נים אלו, וכן יש מקום לעורר את חמתו על מגמותיו של האויב ועל אורחי לחימתו.

כל זה — בזמן מלחמה. אולם, האם יש מקום לכגון אלו גם בזמן תמרון? האומנם התכוון אותו מפקד, אשר כתב את הקטע המובא בדוגמה הנ"ל, לשכנע את חייליו שתוכו של האויב „אכול רקב“? האומנם התכוון מפקד הכוח היריב להלהיב את חייליו „להשמיד ולהרוג“?

אין ספק שלא הייתה לכותב כל כונה שדבריו יתקבלו כאמת צרופה וכאילו נאמרו ברצינות.

אם-כן — מה הייתה כונתו?

בכתיבת עלוני-קרב בעת תמרון יש מקום למגמה אחת בלבד: ליצירת אוירה מציאותית. במקרה שלפנינו חשב מי שחשב שאוירת התמרון תהיה מציאותית יותר אם יטבילנה בדם ואש

ותמרות עשן, ואם ימריץ את חייליו להתייחס ליריב שבתמרון כאל אויב ממש. מצד שני, כנראה בסוג הכותב בכורשם של פקודיו להבחין בין האמת לבין הדברים שנוספו לשם תפארת המליצה.

אם נבחן את עלוני-הקרב לאור מגמה זו, תתעורר רנה השאלות הבאות:

(א) מה ערך לתפאורת אשר אסור שתיצור אשליה מלאה?!

(ב) מה מבטיח שאין ההשמצה ההדדית משאירה משקע-נפשי מסויים בחיילים, העשוי להפריע ליצירת אחנת-לוחמים כלל-צבאית?!

(ג) מה מודא שחייל מסויים, או אף מפקד מסויים, לא יולהב על-ידי הכותב למעשים החורגים מן המר-תר ב„לחימה“ בשעת תמרון?!

(ד) האין סכנה שחייל יקיש מ„מקצתו“ של התמרון — אותו עלון שאין להתייחס אליו ברצינות — על התמרון כולו, וייתייחס אל כל התמרון כאל משחק חסרי-ערך?!

הגם שאין אפשרות להשיב תשובה מלאה על שתי השאלות הראשונות ללא מחקר מקיף, — מוכיחה המציאות כי באשר לשתי השאלות האחרונות קיימת סכנה מוחשית.

ידועים מקרים של הכאת „שבויים“ הרעבתם, וכל מפקד יוכל למנות, ללא ספק, שורה ארוכה של עבירות (לדוגמה: בשטח ההסואה), ששורשן נעוץ באותו יחס בלתי-רציני לתמרון.

לפיכך נראה כי שכרה של התעמולה ה„מציארתית“ יוצא בהפסדה, וכי מוטב לנצל את עלון-הקרב למטרות אחרות, כגון: מסירת ידיעות על מהלך התמרון, פרקי הוי והערות הדרכתיות, המכוונות לתקן ליקויים שנתגלו במהלך התמרון.

מתוכנה של החוברת הבאה

עשר שנים לפמירתו של צ. א. וינגייט

עוד בענין הנדמה צבאית וגימטוריה

תמרון בהרים (מנטיון צרפת)

מה חידש נסיון קוריאה בארמילריה?

אימון הדיביויה בצבא ארה"ב